

Notat 15.11.16

Utkast v/Inger Njølstad

MRSA- testing av studenter og konsekvenser av påvist bærerskap

Etter et MRSA-utbrudd høsten 2016 ved barneavdelingen, UNN Tromsø, har det blitt reist spørsmål om studenters plikter og rettigheter i forbindelse med utbrudd av smittsomme sykdommer m.m..

Her er noen momenter:

Hva er MRSA?

MRSA er en forkortelse for meticillin-resistent *Staphylococcus aureus* (gule stafylokokker). Gule stafylokokker er en vanlig hudbakterie. Man regner med at 30-40 % av befolkningen har gule stafylokokker i nesa eller på huden, og noen ganger også i halsen, uten at vedkommende er syk.

Det fins stafylokokk-stammer som har utviklet motstandsdyktighet mot antibiotikumet meticillin, derav navnet MRSA. Det betyr ikke at MRSA er spesielt farlig, for ennå fins en rekke antibiotikapreparater på markedet som tar knekken på bakterien. Kronisk bærerskap er svært sjelden. Men en del av dem som er test-positive må gjennomgå flere kurer, og hos noen svært få klarer man ikke å få has på bakterien. Bærere av MRSA får ikke lov til å arbeide i sykehus, i hvert fall ikke uten spesielle forholdsregler.

Rutinemessig testing for MRSA før praksis

En student som har vært innlagt på sykehus i utlandet – uansett om det er under utvekslingsopphold eller i ferie eller andre reiser – har plikt til å framstille seg for testing mht MRSA før vedkommende kan delta i praksis eller praktisk klinisk undervisning ved helseinstitusjon/i primærhelsetjenesten i Norge. Sammer regel gjelder for studenter som har arbeidet ved eller besøkt flyktningsmottak/asylsøkermottak i Norge eller i utlandet. Studenter som skal ut i førstegangs praksis, og studenter som kan ha vært utsatt for smitte, skal framvise MRSA testresultat før praksis-start. Tilsvarende regel gjelder for tuberkulose.

Utfyllende bestemmelser for Profesjonsstudiet i medisin har en rekke utfyllende bestemmelser, herunder Utfyllende bestemmelser for å unngå spredning av MRSA, daert 25.02.11, med adm. Red. 11.10.12.

Regelverk om MRSA-testing gjelder alle studenter i helsefaglige profesjonsutdanninger ved UiT. Egenerklæring med følgende tekst er lagt ut på nettsiden til Utdanningstjenester ved Helsefak, UiT:

Denne egenerklæringen skal fylles ut av alle studenter før du første gang skal ut i praksisstudier/klinisk undervisning. Dersom en har hatt risiko for å kunne være smittet/bærer av antibiotikaresistente gule stafylokokker (MRSA) og tuberkulose, er det en lovpålagt plikt å la seg teste (Forskrift nr1996/0705 om forhåndsundersøkelse av arbeidstakere innen helsevesenet- antibiotikaresistente bakterier <http://www.lovdata.no/for/sf/ho/ho-19960705-0700.html> og Forskrift nr 2002/0621 om tuberkulose kontroll <http://www.lovdata.no/cgi-wift/lldes?ltdoc=/for/ff-20020621-0567.html>). Du kan da ikke starte

praksisstudier/ klinisk undervisning før du kan dokumentere at gjennomgåtte tester er negative (du er ikke bærer/smittet). Universitetets bestemmelser er i samsvar med retningslinjene til UNN og oppdateres i henhold til Folkehelseinstituttets anbefalinger.

Hvis du i løpet av studietiden er utsatt for smitterisiko, for eksempel ved studieopphold i utlandet, er du forpliktet til å varsle om det til studieadministrasjonen ved ditt institutt/fakultet. Du må da la deg teste og levere ny egenerklæring og kopi av prøvesvar.

Dokumentasjon

Egenerklæring samt kopi av eventuell(e) prøvesvar leveres til Infotorget, maksimum 14 dager og seinest 7 dager før du skal ut i kliniske studier/praksis. Du beholder selv den originale dokumentasjonen for å kunne vise den på forespørsel fra praksisstedet.

Obligatorisk MRSA testing

Det skal tas bakterieprøver fra nese, svelg og evt. sår hvis du svarer ja på ett eller flere av følgende spørsmål for i løpet av de siste 12 måneder

Spørsmål som du krysser av for ja eller nei på	Ja	Nei
Har du vært i arbeid eller på besøk ved helseinstitusjoner, barnehjem, flyktningleir i land utenfor Norge		
Har du oppholdt deg sammenhengende i mer enn 6 uker i land utenfor Norge og hatt kliniske symptomer på hud/sårinfeksjon, kroniske hudlidelser eller innlagt medisinsk utstyr gjennom hud eller slimhinner		
Har du fått omfattende undersøkelse eller behandling i en helsetjeneste utenfor Norge		
Har du vært innlagt på sykehus utenfor Norge		
Har du arbeidet i helseinstitusjoner i Norge hvor det i løpet av de siste 12 måneder har vært kjent utbrudd av MRSA eller hvor MRSA er hyppig forekommende		
Har du hatt ubeskyttet nær kontakt med MRSA-pasient eller –pårørende i eller utenfor Norge		
Har du selv hatt kjent MRSA-infeksjon eller er bærer og ikke blitt erklært smittefri ifølge norske MRSA-retningslinjer		

Prøvene tas hos din fastlege. Du betaler selv for prøvetaking.

Hvis det påvises MRSA i prøvene, kan du ikke utføre pasientrettet arbeid før det er tre sett negative prøver fra nesevinger og hals, samt prøver fra eventuelle sår/eksem, og du er erklært negativ fra ansvarlig lege.

Obligatorisk tuberkuloseundersøkelse

Det skal utføres både røntgenundersøkelse av lungene (Røntgen thorax) og tuberkulintesting (Mantoux test) hvis du svarer ja på minimum ett av følgende spørsmål.

Spørsmål som du krysser av for ja eller nei på	Ja	Nei
--	----	-----

Har oppholdt deg i land med høy forekomst av tuberkulose ¹ i mer enn 3 måneder de siste tre årene		
Har arbeidet i helseinstitusjoner, flyktningleir eller lignende i land med høy forekomst av tuberkulose, uavhengig av oppholdets varighet		

Du får rekvisisjon til Røntgen thorax på Vaksinasjonskontoret, Tromsø kommune (evt. i din hjemkommune) eller din fastlege. 8 uker etter hjemkomst skal det også tas Mantoux-test for å utrede latent infeksjon. Denne tas på vaksinasjonskontoret. Obligatorisk tuberkulose testing medfører ikke utgifter for deg.

Jeg bekrefter herved at ovenstående opplysninger er korrekte:

Dato:

Signatur:

Egenerklæringen er forevist, og prøvesvar er negative

Dato:

Signatur:

Plikter og rettigheter i fom MRSA- testing og –utbrudd

En student som har oppholdt seg ved sengepost /døgnavdeling/ poliklinikk der det blir påvist utbrudd av MRSA, plikter å framstille seg for testing for MRSA. I Tromsø foregår slik testing hos den enkeltes fastlege. Studenter og andre som ikke har fastlege i Tromsø, kan få utført testing mht MRSA på Legevakta.

Ved positiv prøve plikter man å gjennomgå antibiotikakur. Kuren består av en nesesalve og kroppsvask med Klorhexidin i et bestemt tidsrom, daglig skifting av sengetøy m.m. Se spesifikasjoner i vedlegg xx.

MRSA er av helsemyndighetene definert som en allmennfarlig tilstand, og utredning og behandling er gratis. Det betyr at utgifter til konsultasjon hos lege, testmateriell, og evt antibiotika og nye testrunder ved påvist positiv prøve, blir dekket av det offentlige. Ved rutinetesting før praksis gjelder ikke disse refusjonsreglene, og studenten må da selv bekoste testen og konsultasjon hos lege. (KORREKT?)

Rutiner ved Universitetssykehuset Nord-Norge ved påvisning av MRSA hos pasienter eller ansatte

¹ Informasjon om land med høy forekomst av tuberkulose finnes på hjemmesidene til Folkehelseinstituttet http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=233&trg=MainArea_5661&MainArea_5661=6068:0:17,1316:1:0:0::0:0

UNN har skriftlige retningslinjer for screening og smitteoppsporing ved påvist eller mistenkt MRSA i en avdeling/sengepost/poliklinikk. Se vedlegg ..... I praksis er det avdelingsleder som bestemmer hvilke grupper og enkeltpersoner av de ansatte som skal gjennomgå testing.

OBS: Avdelingsledelsen har ikke alltid full oversikt over hvilke studenter som har hatt praksis eller har vært innom avdelingen i det tidsrommet der smittefaren var til stede. Derfor må alle studenter som kan ha vært utsatt for smitte, selv bidra aktivt til å avklare smittefaren ved å la seg teste.

(Studieledelsen ved det aktuelle programmet – hvilken rolle har denne?) Positiv testing for MRSA: følger for den enkelte student

Den som tester positiv for MRSA, får ikke tilgang til sykehusavdeling/pasienter uten spesielle forholdsregler før infeksjonen er sanert. De fleste test-positive har negativt testresultat etter gjennomgått infeksjonsbehandling. I noen tilfeller må vedkommende gjennomgå flere behandlingsrunder. I **svært** sjeldne tilfeller blir personen kronisk bærer av MRSA.

Dersom en student får påvist MRSA, vil vedkommende i første omgang bli nektet adgang til sykehuset til behandling og sanering av bakterien er gjennomført. I verste fall kan en student risikere å bli utestengt fra kliniske utdanningsarenaer. Men det fins også eksempler på at student med kronisk bærerskap av MRSA har fått spesielt tilrettelagt klinisk praksis slik at vedkommende har kunnet gjennomføre utdanningen.

Øvrige aktuelle bestemmelser om rettigheter ved påført skade eller sykdom

Påført skade på universitetscampus i undervisningstiden og forsikring ved skade

Studenter ved statlige universiteter er ikke forsikret via sin utdanningsinstitusjon, men er dekket gjennom folketrygden forutsatt at de er medlemmer i folketrygden. Dette innebærer at de er yrkesskadedekket for yrkesskader som de blir påført på undervisningsstedet i undervisningstiden.

Skal studentene ha en fullgod dekning hvis de blir utsatt for skade, må de tegne egne private forsikringer. Det er studentens eget ansvar å underrette sitt eget forsikringsselskap ved skade.

Påført skade eller sykdom i praksisstudier /PKU

Skade i praksisstudier

Studenter i praksis og praktisk klinisk undervisning (PKU) i helsevesenet er omfattet av Lov om helsepersonell, § 3. De er i praksistida å betrakte som (andre) ansatte i helsevesenet.

Dersom skade skjer i praksisstudier, er det praksisplassen som har arbeidsgiveransvar for studentene og studentene har de samme rettigheter som øvrige tilsatte på praksisplassen. Praksisstedet følger opp studenten etter egne retningslinjer for håndtering av slike saker. Ved skade (eller sykdom/smitte) påført student i praksisstudier kommer studenten inn under Folketrygdens bestemmelser om ytelser ved yrkesskade. Skade/påført sykdom meldes snarest mulig av arbeidsgiver, institusjonen eller studenten selv til NAV på fastsatt skjema (NAV 13-07.05)